

Ekonomski
fakultet u Osijeku,
10. – 11. 10. 2014.

PETA
INTERFAKULTETSKA
ZNANSTVENA
KONFERENCIJA
„KONKURENTNOST,
EKONOMSKI RAST I
BLAGOSTANJE“

Zaključci konferencije

ZAKLJUČCI KONFERENCIJE

Petak, 10.10.2014., Vijećnica Ekonomskog fakulteta u Osijeku

Organizacija ovogodišnje, pete po redu, Interfakultetske znanstvene konferencije katedri za teorijsku ekonomiju, opću ekonomiju, nacionalnu i međunarodnu ekonomiju i njima sličnih katedri na fakultetima društvenih znanosti pod nazivom „Konkurentnost, ekonomski rast i blagostanje“, od 10. do 11. Listopada 2014. godine pripala je Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Osim klasičnog dijela konferencije na kojoj su bila prezentirana istraživanja sudionika konferencije, organizatori ovogodišnje konferencije uključili su i okrugli stol pod nazivom „Iskustva u obrazovanju ekonomista“, a kojeg je vodio prof.dr.sc. Petar Filipić.

S obzirom na (do)sadašnje stanje hrvatskog gospodarstva i očitog ne zavidnog položaja u odnosu na EU okruženje (uključivši i CEE zemlje), organizatori ovogodišnje znanstvene konferencije smatrali su kako će znatan broj znanstvenika pronaći motiv za sudjelovanje na znanstvenoj konferenciji. Ukupno 18 znanstvenih radova prošlo je dvostruku recenziju i bilo je prihvaćeno za objavu u Zborniku znanstvene konferencije, ISBN: 978-953-253-128-2.

Ovogodišnju znanstvenu konferenciju svečano je otvorio dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku, prof.dr.sc. Vladimir Cini, a pozdravnu riječ sudionicima uputili su i zamjenica pročelnika Katedre za nacionalnu i međunarodnu ekonomiju, prof.dr.sc. Đula Borozan, predsjednik organizacijskog odbora znanstvene konferencije, doc.dr.sc. Boris Crnković i predstavnik Grada Osijeka, zamjenik gradonačelnika gospodin Vladimir Ham, mag.oec. Svečanom otvorenju konferencije nazočio je i uvaženi rektor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, prof.dr.sc. Željko Turkalj, koji je ujedno pozdravio sve sudionike znanstvene konferencije i naglasio važnost upravo ovakvih okupljanja znanstvenika.

Fokus ovogodišnje znanstvene konferencije tematski je podijeljen u tri cjeline. Teorijski okvir koji se postavio kao prva tematska cjelina ovogodišnje znanstvene konferencije razmatrala je konkurentnosti, ekonomski rast i blagostanje, a kojom se nastojalo upozoriti na svojevrsne zablude dosadašnje ekonomske politike (uključujući i hrvatsku ekonomsku politiku) i iznova „probudila“ teze kako su se postulati neoliberalne škole mišljenja pokazali nedostatnim za suvremene izazove koji „prkose“ izvornim funkcijama države. Čini se kako je nužno pronaći nove načine izgradnje društva blagostanja u vremenima koja dolaze, a koja će, uvažavajući temeljnu doktrinu Adama Smitha - *laissez faire*, iznaći način kako iznova „probuditi“ i ojačati

ulogu države vođenu mislima Johna Maynarda Keynesa. Pri tome, ne treba zanemariti činjenicu kako svaki tip ekonomske politike nužno mora uvaŹavati specifičnosti same zemlje u kojoj se primjenjuje, a u skladu sa sve oštrijim vanjskim utjecajima globalnog gospodarstva.

Sektorskim pristupom razmatranja konkurentnosti i gospodarskog rata, što je bila druga tematska cjelina ovogodišnje znanstvene konferencije, nužno je iznaći rješenja koja mogu biti svojevrsni generatori gospodarskog rasta. Sudionici su istaknuli kako energetska sektor ima sve vaŹniju ulogu u gospodarskom rastu Republike Hrvatske i, kao takav, moŹe doprinijeti energetska neovisnosti Europske unije. Osim razvoja energetska sektora i uvaŹavanja svih izazova koji su pred taj sektor postavljeni, sudionici su istaknuli problem prometne infrastrukture koja je izuzetno diversificirana u Republici Hrvatskoj i čije će planiranje i razvoj u budućim razdobljima zasigurno postati sve veći izazov, posebice zbog negativnih demografskih i gospodarskih trendova. Kako je za dugoročno stabilan, održiv gospodarski rast i razvoj nužno ulaganje u ljudski kapital, sudionici su se dotaknuli i zahtjevne teme – bolonjskog procesa koji se, očitno, pokazao kao problematičan u nizu segmenata, što je uostalom istaknuto i na Okruglom stolu. Nužno je pronaći načine kako ojačati i promicati društvo znanja koje će se temeljiti na izvrsnosti, jer jedino izvrsnost moŹe generirati nove ideje i poticati opću društvenu inovativnost. NaŹalost, struktura radne snage u Hrvatskoj, uz postojeće negativne trendove u okruŹenju, teško moŹe odgovoriti bitnim promjenama koje prijete iz okruŹenja.

Ovaj problem dodatno je oteŹan regionalnim neravnoteŹama koje su prisutne u Republici Hrvatskoj. Treća tematska cjelina ovogodišnje znanstvene konferencije upravo je objedinila radove koji su istaknuli ovaj problem, a koji nije samo prisutan u Republici Hrvatskoj, već je ozbiljan problem gotovo svih zemalja članica Europske unije. Dodatno jačanje ekonomski razvijenih regija, često uzrokuje sve veće zaostajanje onih manje razvijenih što stvara pritiske ne samo unutar svake pojedine zemlje i njezinih regija, već i između zemalja članica Europske unije. Rješenje tog problema zahtjeva širi pristup i kombiniranje većeg broja instrumenata ekonomskih politika, a koji su u svome značenju, ne zaboravimo, često konfliktni.

Zaključci okruglog stola „Iskustva u obrazovanju ekonomista“

Subota, 11.10.2014., Vijećnica Ekonomskog fakulteta u Osijeku

U okviru 5. Interfakultetske znanstvene konferencije katedri za teorijsku ekonomiju održan je u subotu, 11.10.2014., s početkom u 9,00 i Okrugli stol na temu „Iskustva u obrazovanju ekonomista“. Smještajući temu Okruglog stola u širi znanstveno-obrazovni kontekst, prof. dr. sc. Petar Filipić je prezentirao temeljne ideje i saznanja koja su rezultat njegovog dugogodišnjeg znanstvenog istraživanja i dugogodišnjeg iskustva, kao znanstvenika i sveučilišnog profesora, u svojoj knjizi „Anatomija destrukcije: Politička ekonomija hrvatskog visokog školstva“. Prof. dr. sc. Petar Filipić uvaženi je ne samo makroekonomista, sveučilišni profesor, već i britki analitičar i kritičar ne samo ekonomske, već i ukupne društvene stvarnosti, poznat po svom kreativnom i inovativnom pristupu u svim segmentima njegovog akademskog i društvenog djelovanja. Iako je bilo izuzetno teško u kratkom vremenskom roku prezentirati sve aspekte koji utječu na oblikovanje hrvatskog visokog školstva, a koje je obradio u svojoj knjizi, prof.dr.sc. Filipić je na nadasve zanimljiv i intrigantan način ukazao na mnoge od njih: počevši od problema nedostatka statističkih podataka i nevoljkosti pojedinih institucija da ih pruže na uvid javnosti, a što onemogućava stvaranje jasne i cjelovite slike stanja i tendencija u hrvatskom obrazovnom sustavu, preko uloge Agencije za znanost i visoko obrazovanje, sindikata i države, sreće studenta, pa do potrebe da cjelokupna akademska zajednica, kako bi i sama bila kvalitetnija i kompetentnija, istinski razumije i živi idejnu, političku i ekonomsku neovisnost. U diskusiji koja je potom uslijedila, ali i koja se razvijala za vrijeme i poslije same konferencije, dominirale su sljedeće teme i razmišljanja učesnika:

- Bolonjski proces je razvijen na temeljima neoliberalne škole ekonomskog mišljenja te je kao takav, uz određene dobre stvari, poput povećanja broja diplomiranih mladih ljudi, znanstvenika i nastavnika ili regionalno ravnomjernijeg pokrivanja hrvatskog prostora, donio mnoštvo negativnosti. Najkraće bi se one mogle iskazati riječima kako pozitivne kvantitativne promjene nisu bile praćene ravnomjerno kvalitativnim promjenama. Što više, došlo je do erozije kvalitete ili kako je to prof. dr.sc. Filipić izrekao „izvrsnosti“ koja smanjuje izvrsnost u gotovo svim segmentima sveučilišnog obrazovanja.
- U novom prestrukturiranju obrazovnog sustava Hrvatske vođenog idejama neoliberalne ekonomije primat je preuzela poslovna ekonomija, a koncepti poput „konkurentnost“, „komercijalizacija“, „privatizacija“ i slični počeli su dominirati obrazovnim programima i kolegijima. Problematično u tome je što se izgubila dubina i širina sagledavanja svijeta i odnosu u njemu, te što umjesto kolegija koji omogućavaju i razvijaju upravo takva znanja i kompetencije, drastično dominiraju kolegiji koji po svom predmetu i sadržaju istraživanja obrađuju preuske segmente.

- I u području poslovne ekonomije prof.dr.sc. Srećko Goić primjećuje nedostatak kolegija, poput „Ekonomike poduzeća“, koji bi studentima omogućio stvaranje cjelovitije slike. Kako bi dodatno argumentirao njegovo mišljenje, prof. dr.sc. Medić ističe paradoksalni slučaj na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu koji ima Katedru za ekonomiku poduzeća, ali ne i taj kolegij.
- Posebno je uočen nedostatak kritičkog promišljanja ekonomskih fenomena i stvarnosti, pa i čitavog društva. Ustvrdeno je kako su kolegiji u kojima se analiziraju i uspoređuju različite škole ekonomskog promišljanja, različiti interesi i preferencije političkih, ekonomskih i idejnih vrijednosti marginalizirani ili izbačeni iz programa. U današnjim obrazovnim ekonomskim programima nedostaju kolegiji, kako su to prof.dr.sc. Soumitra Sharma ili prof. dr.sc. Đuro Medić istaknuli, koji istražuju ekonomsku stvarnost s teorijskog, metodološkog ili politološkog aspekta. K tome, posljednjih desetak godina u Hrvatskoj, kao i u svijetu, na što je prof.dr.sc. Rajko Odošić posebno ukazao, pokazalo se koliko su društveni interesi marginalizirani te koliko je puno „hodajućih destruktivnih elemenata u društvu“ kojima je materijalni, i to privatni interes u prvom planu, te sukladno tome koliko je važno u nastavne programe ekonomskih studija uvesti i kolegije kakvi su etika.
- Na važnu društvenu ulogu ekonomije ukazao je i prof. dr. sc. Dražen Derado. Ta društvena uloga nalaže uključivanje u obrazovne programe i kolegije koji nisu tako atraktivni po svom sadržaju, ali koji su, učesnici Okruglog stola se slažu u tome, važni za obrazovanje takvih ekonomista koji nisu poslušnici, birokrati, nesposobni izraziti se te koji su intelektualno nerazvijeni. Jednako tako, upravo zbog te uloge, odgovornost je znanstvenika da aktivno i proaktivno sudjeluju u društveno-ekonomskim zbivanjima, te, na što upozorava g. Darko Staklenac, kontinuirano informiraju javnost o rezultatima svog rada.
- Ipak, nakon gotovo desetak godina od implementacije bolonjskih programa na hrvatskim sveučilištima, krajnje je vrijeme za njihovu cjelovitu, konzistentnu i usklađenu promjenu. Na priliku za tu promjenu ukazao je prof.dr.sc. Josip Mesarić, podsjetivši da su ekonomski fakulteti na čelu s riječkim fakultetom kandidirali projekt na natječaju „Unaprjeđivanje kvalitete u visokom obrazovanju uz primjenu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira“ u okviru Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007. - 2013.
- Za završnu riječ prof.dr.sc. Đula Borozan je istaknula kako bez obzira hoće li taj projekt biti odobren ili ne, vrijeme je za promjene u obrazovnim programima ekonomije te u sklopu njih, u cilju obrazovanja kvalitetnih ekonomista, pozicioniranju - adekvatno njihovoj važnosti - kolegija iz područja ekonomije. Za to je potrebna svakako i intenzivna suradnja svih srodnih ekonomskih katedri na hrvatskim ekonomskim

fakultetima. A ova je konferencija u organizaciji Katedre za nacionalnu i međunarodnu ekonomiju Ekonomskog fakulteta u Osijeku ojačala temelje za takvu suradnju.

- Nakon postignutog načelnog dogovora da 6. Interfakultetska konferencija bude održana u organizaciji Ekonomskog fakulteta u Splitu, Okrugli stol je zatvorio pozdravni govorom dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku, ujedno član Katedre za nacionalnu i međunarodnu ekonomiju.

